

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Vers. 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

etatis & utriusque sexus, in mercato cerebini vendidatus sit. Et idcirco execrabile esse Iudaei mercatum celeberrimum visere. Dicant illi, quod volumus: nos recte testimonium sumpsisse dicemus Evangelistam Matthaeum pro loco in quo Rachel condita est: ut vicinarum in circuitu villarum filios quasi suos flecteret, &c.

§. 2. Quod Iudaeos attinet, non erat operae precium de Tito, vel etiam Adriano novas fabulas effingere, sub Tito in Galilaea, & Ierosolymis, ubi gentis cammentio est put erat, praecipue clades saevit, multo minus ad in hoc loco Adrianum pertinet. Ephraim eo tempore non miapud Isaiam grauit, ut eius toties mentio instituitur: De Iuda & Ephraim. Benjamin agebatur. Nam Ephraim iam adeo diu desierat esse populus, ut patriae & linguae oblitus fuerit. Alio igitur illa referenda sunt. Verum primo textum consideremus, in quo etiam alia verba videantur, nihil tamen est repugnans.

In Rama בְּרָמָה, noster vertit: in excelso, 70. בְּרָמָה, ut constet esse locum aliquem in finibus Bethlehemi, latinis Excelsum. Ploratus בְּרָמָה Nebi. 3. 2. 7. 7. Textus co- noster vertit lamentationem. Ululatus בְּרָמָה bechi sentientes fletus, אֲדָמָה 70. sunt.

Multus בְּרָמָה coniungendum est cum בְּרָמָה, & sensus est, Bechi Thamrarim, fletus amaritudinum, quod bene vertitur ὁδυρμὸς πλῆθος. Est perseverans tristitia.

Denique in Hebraeo additur, super filios suos, hoc modo, Et noluit consolari super filios suos. quod nec in nostro a versione est, nec in 70. nec Matthaeus recensuit. Chaldeus tamen adiunxit. Ex hisce igitur perspicuum est, non esse aliquam sententiarum inter Ieremiam, & Matthaeum differentiam: licet verba non studiose annumerata sint.

§. 3. Iudaei ista omnia de dolore Rachelis interpretantur, qua inducitur lamentari filios Benjamin in captiuitatem abductos, & gaudere de reditu. Haec interpretatiioni oppono, totum Ieremiam contextum, qui de Christo, & eius regno prophetauit, non de Benedictio, iamitis. Quod ut ostendam, legendus est ipse Prophe- ta. In illo tempore dicit Dominus: Ero Deus vniuersis cognationibus Israel, & ipserunt mihi in populum. Et v. 6. Quia e- ad reditum sit tempus, in quo clamabunt custodes in monte Ephraim. Sur- ex Babylo- gite & ascendant in Sion ad Dominum Deum nostrum. Hoc non est factum soluta captiuitate Babylonica; nam Samaritae infesti semper hostes Iudaeorum fue- runt. Itemque v. 8. 9. 10. Clarissime v. 22. Femina cir- ista. Hac non cum dabit virum, & 11. 31. Ecce venient dies, & seriam domus sunt facta Israel pactum nouum, non secundum pactum, quod pepigi cum post capti- paribus eorum, & v. 33. Dabo legem meam in visceribus co- uitatem. rum. Et non docebit vir ultra proximum suum.

Denique ait in fine capitis, ciuitatem adificandam, & non destruendam usque in perpetuum. Haec nullo modo conveniunt, & Iudaeis ex Babylonia reducibus, & sub Persarum, Graecorum Romanoque imperio gemen- tibus; nec de tali igitur dolore, vel consolatione agi- tur: Sed Christo, a postolis, Samaritae recipienti ver- bum Dei. Aut ostendant haec aliquando acta, Iudaeos a Septentione reductos. Perspicuum igitur est, non convenire ista liberationi per Cyrum concessae, ut Iudaei interpretantur; neque enim Tribus Ephraim Iudaeorum redit, & expertus est eo tempore, quod dicitur, v. 26. statui post Si filius honorabilis mihi Ephraim, miserans miserebor eius, captiuita- Multo minus conuenit Ierosolymorum illa exstir- tem ista ctio, quae omnino postea vastata, ut non manserit la- repugnati- pis super lapidem. Hanc ob causam Rabbidorum nonnulli de aliqua veteris Testamenti historia agi, si d ignota, fingunt. Verum hic quoque sine ratione fumos vendunt. Quamvis enim aliqua calamitas e- uenire filiis Rachel potuerit, quam aboleuerit tem- poris vetustas, non tamen tam insignium promissio- num effectus in obscurum esse potuerunt, ut cuiusque

quamvis obiter legenti constare potest. Deinde si de tribuum reditu agitur, & captiuitate, cur potius Ra- chel luget, quam Lia? Sane Lia filii redierunt, hoc est filii Iudae, Beniamitae pauci fuerunt, caeteri tribus in dispersione manserunt. Imo Bethlehem ad Iudam pertinet, sed Rachel lugere inducitur, quia ibi sepulta est. Quid porro ad solos Bethlehemitas, omnium communis felicitas, aut clades?

§. 4. Opponunt tamen versum 18. Haec dicit Domi- nus, quiescat vox tua, & oculus tuus a lacrymis, quia est mer- ces operis tui, ait Dominus. Et reuerentur de terra inimici. Et isti spes nouissimis, ait Dominus, & reuerentur filij tui ad terminos suos. Respondet tamen hanc ipsam promissio- nem non esse completam, nisi per Christum cum ad Rachelam seu Ecclesiam veri Israelitae ex omni or- be redierunt. Neque enim simpliciter reditus, sed cum ea felicitate, & nouitate promittitur, quae nec Cyro regnante, nec deinceps fuit, si temporaria spectemus, est. addo quod de reditu Ephraim statim adiungitur fal- sum esse. Nullus enim eius reditus fuit, nisi ad Chris- tum conuersio, nec iam populus vllus superest Ephraimitarum, qui redire possit.

VERSUS 19.

Defuncti sunt enim qui querebant animam pueri.

QUESTIO I.

An Christus animam habuerit?

§. 1. **A**pod S. Athanasium in colloquio orthodo- Mace- Axii, & Macedoniani hinc probatur, Chri- niani- stum verum hominem, veram animam habuisse. Non Christum est hic vnus error vester, inquit ille, qui eiusdem cum patre es- sentia filium esse dicitis, sed quod Dominum incarnatum ani- mam quoque habuisse asseritis. Et paulo post fatetur Ma- cedonians, suos Christum exanimem dicere. Qui responderet Orthodoxis. Quomodo ergo Angelum audies Iosepho dicentem: assumpto puero eiusque matre fuge in Aegy- ptum: quae siturus est enim Herodes animam pueri: & ite- rum: Surge & vna cum puero, eiusque matre praesciscere in Israeliticam terram: mortui sunt enim, qui animam pueri querebant ad necem. Sane diuinitatem ad necem quae- sitam Angelus non dixisset, nec Iosephus credidisset, sed eam animam, qua constabat vita humana.

VERSUS 23.

Quoniam Nazaraeus vocabitur.

QUESTIO I.

Vnde, & a quo vocatus Nazaraeus, vel Nazarenus?

§. 1. **M**atthaeus non vnum Prophetam nominat, sed per Prophetas esse dictum affirmat: Chry- sostomus, aliiq; eum sequi soliti, a Prophetis dictum volunt quorum scripta non extant. Caluinius ait, eum, nodum, quem soluere non potuit, abscessisse. Nihil coloris habere eam responsionem, omnes enim libros qui Matthei tem- pore fuerunt, etiam nunc superesse.

Quamvis autem Chryl. stomi solutionem non se- Ex Pro- queret, non tamen Caluini rationem probare possem: phetis qui cum enim tot veterum libri interierint, ut ostendit in non exstis Prolegomenis P. Serarius, nihil mirum est, si multa citare po- ex eis vel traditione, vel citatione in alios libros tunc. translata, seruari potuerint. Iudas vers. 14. citat Prophe-